

John Lackland. „Nejhorší“ panovník Anglie, který pro Anglii udělal mnohem více „nejlepšího“.

 lipovylis.cz/wordpress/john-lackland-nejhors-i-panovnik-anglie-ktery-pro-anglii-udelal-mnohem-vice-nejlepsiho

David Z Moravy

28. října 2024

Dva angličtí králové jsou nápadným příkladem toho, jak rozdílné mohou být děti stejných rodičů. Jeden z nich je dnes velmi slavný a populární a druhý je téměř jednomyslně považován za nejhoršího panovníka v historii . Mluvíme samozřejmě o Richardu Lvím srdci a Johnu (John) Lacklandovi. První byl bez bázně a výčitek prohlášen rytířem, stal se hrdinou mnoha písní, romantických balad, historických románů a nyní i filmů.

Druhý má pověst bezvýznamného a zbabělého intrikána.

Richard I. na francouzské poštovní známce

John the Landless před papežovým legátem, ilustrace z Cassellových Dějin Anglie

„Nejlepší“ a „Nejhorší“

Při bližším zkoumání se však ukazuje, že „hodný“ Richard strávil v Anglii pouhých 9 měsíců svého života, ale zároveň dokázal tuto zemi dvakrát prakticky zničit. Poprvé, když se chystal na křížovou výpravu, kdy oloupil své anglické poddané až na kost, zorganizoval prodej vládních pozic a dokonce prodal celé Skotské království, které jeho otec nedávno (v roce 1174) dobyl.

Podruhé Richard okradl Anglii po návratu z tohoto tažení, když byl zajat uraženým arcivévodou Leopoldem Rakouským (zasáhl ho v Ascalonu) a poté vykoupil od císaře Svaté říše římské Jindřicha VI. za 150 tisíc stříbrných marek vybraných od Britů. Všimněte si, že Richard prodal Skotsko jeho budoucímu králi Alexandrovi v roce 1189 za pouhých 15 tisíc.

Ale „špatný“ král Jan podepsal jeden z nejdůležitějších dokumentů nejen v angličtině, ale i ve světových dějinách – Magnu Chartu. A podepsal to právě svou zbabělostí a nerozhodností, o které

mimořadně psal i Jerome Klapka Jerome v 9. kapitole slavného románu „Tři ve člunu, psa nepočítám“:

„Než sesedne, (John) se kradmo ohlédne za svými francouzskými žoldáky a ponurými řadami válečníků, které přinesli baroni, kteří ho obklopovali. Možná ještě není pozdě? Srazit neopatrného jezdce vedle sebe mocnou ranou, zavolat na Francouze, vrhnout se střemhlav kupředu, zaskočit vojáky stojící vpředu – a vzpurní baroni proklejí den, kdy se odvážili neuposlechnout. Silnější ruka by stále dokázala změnit běh událostí. Kdyby byl Richard na Johnově místě, vyrazil by Anglii pohár svobody z rukou a sen o svobodě by zůstal snem po mnoho set let. Ale srdce krále Jana poskočí při jediném pohledu na přísné tváře anglických válečníků a ruka krále Jana bezmocně padne na otěže.“

Obecně paradoxně nejhorší král právě pro svou průměrnost, nedostatek vůdcovských kvalit a nerozhodnost udělal pro Anglii mnohem víc než „nejlepší“.

Král Jan podepisuje Chartu, kresba Arthura Michaela

Mnozí se však domnívají, že Johnovu pověst výrazně ovlivnilo jeho soupeření se slavným idealizovaným bratrem Richardem: vždyť protivník kladného hrdiny nemůže být jiný kladný (ani neutrální) hrdina – pouze záporák. A proto již William Shakespeare napsal hru

„Král Jan“, ve které je Richardův mladší bratr představen jako absolutně nečestný, chamtivý a chamtivý uzurpátor a také vrah svého synovce.

Anglický básník 18. století W. Shenstone napíše následující řádky:

„Ale zrádný Jan, který se zmocnil koruny, zostudil...

Šest dlouhých let bezmezného tyranie

Naši předkové snášeli zoufalství

A poslechl papežský výnos,

A sám král je nestydatě oloupil.“

Walter Scott ve slavném románu „Ivanhoe“ dává Johnovi následující popis:

„Chytrý intrikán a hýřitel, princ John, snadno přitáhl na svou stranu nejen ty, kteří měli důvod obávat se Richardova hněvu za zločiny spáchané během jeho nepřítomnosti, ale také velký gang „zoufalých bezzákonných lidí“ – bývalých účastníků křížových výprav. Tito lidé se vrátili do své vlasti, obohaceni o všechny neřesti Východu, ale zbídačeni, a nyní jen čekali na bratrovražednou válku, aby si zlepšili své poměry.“

Také říká, že každý v Anglii ví, že když král Jan potřeboval peníze, uvěznil bohatého Žida a nařídil mu každý den vytrhnout zub, dokud nezaplatí obrovské výkupné.

Rodiče Richarda a Johna

Otcem bratrů byl Jindřich II. Plantagenet, anglický král, vévoda z Normandie a Akvitánie, hrabě z Anjou – velmi vzdělaný panovník (uměl 6 jazyků), aktivní a pohledný, který se poté, co se stal králem ve věku 21 let, panoval, ale pracoval ve prospěch svého státu.

Téměř všechnen svůj čas trávil cestováním po svém majetku v Anglii a západní Francii, kde osobně kontroloval práci guvernérů a stav věcí. Byl znám svou nenáročností v oblékání i jídle, bez předsudků

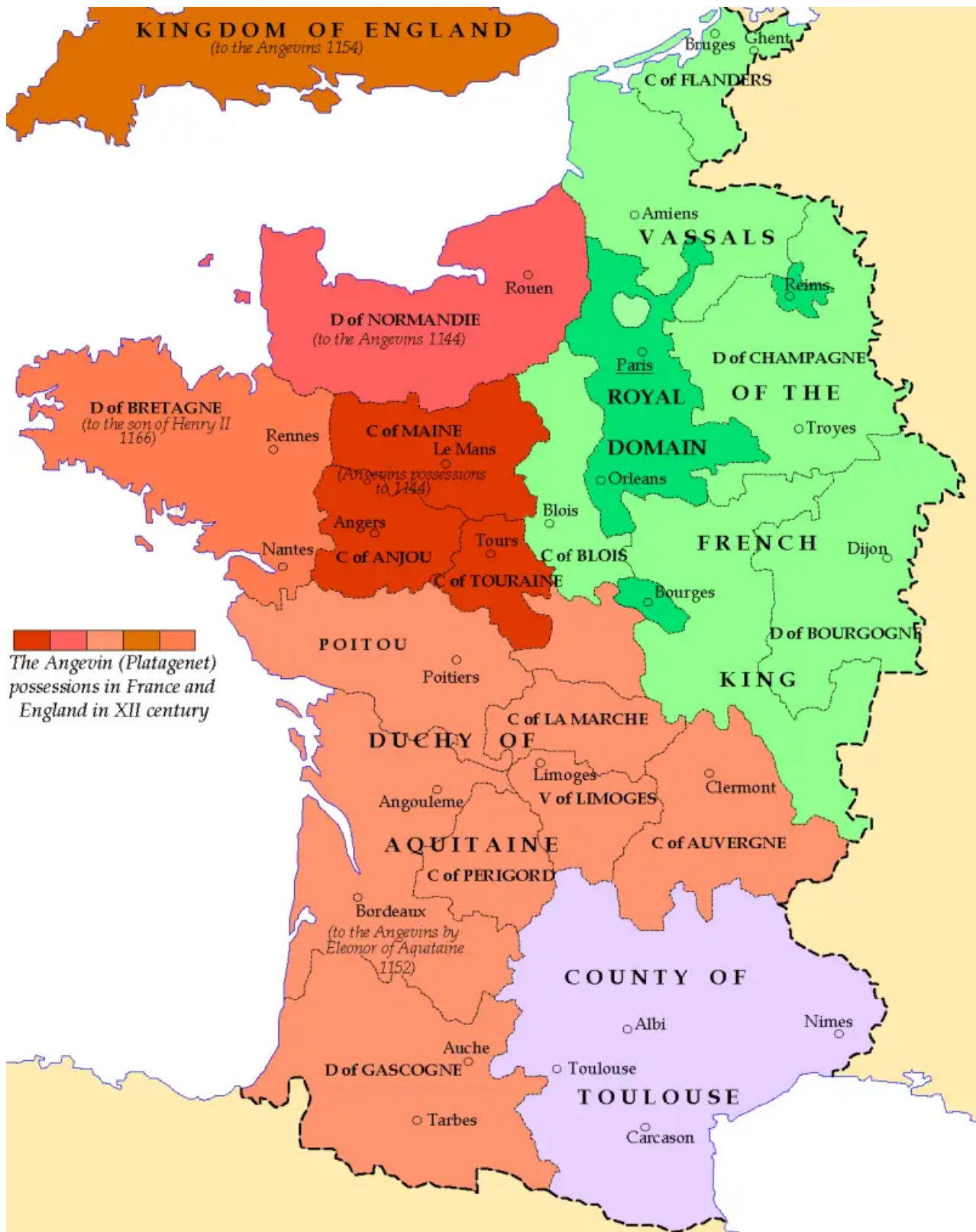
vůči lidem skromného původu a 24 let zastával post starosty Londýna bývalý soukeník Fitz-Alwyn, který navíc nebyl Norman, ale anglosaský.

A matkou bratrů byla Alienor, vévodkyně z Akvitánie a Gaskoňska, hraběnka de Poitiers, královna Francie (1137-1152) a Anglie (1154-1189), stejně jako dvorská láska. Byla pravnučkou Viléma IX. Akvitánského, který je považován za zakladatele žánru minnesanga („milostné písně“), vnučkou a dcerou trubadúrských vévodů.

Eleonora a Jindřich II., freska kaple Saint Radegonde, Chinon

Alienorovým prvním manželem byl francouzský král Ludvík VII., pravnuček Anny Kyjevské. Byla chytřejší než její manžel, mnohem vzdělanější a prostě bohatší než on.

Mapa ukazuje vlastní majetek francouzských králů v jasně zelené barvě z roku 1154. Srovnajte je s územím Akvitánie, Poitou a Gaskoňska, které patřilo Alienoru

Aby pařížské divochy alespoň trochu civilizovala, napsala „Knihu civilizovaného člověka“ – seznam pravidel chování, který tvořil základ evropské etikety. Ale Louis byl vychováván v katolickém duchu až do svých 11 let v klášteře opatství Saint-Denis. Není divu, že vztah mezi manželi nevyšel (i když francouzský král svou ženu zpočátku velmi miloval). Po rozvodu v roce 1151 po 15 letech manželství se 30letá Alienora v květnu 1152 provdala za 19letého Jindřicha II. Plantageneta, se kterým porodila 8 dětí (a od Ludvíka během 15 let manželství). , pouze dvě dívky).

Všechno to ale skončilo velmi špatně. Po dobu 15 let, od roku 1174 do roku 1189, byla Eleanor držena v zajetí svým manželem, uvězněným v Salisbury Tower. A její synové neustále bojovali se svým otcem, jako by chtěli potvrdit pravdivost proroctví Merlina, který údajně proklel Plantagenety a prohlásil, že v jejich rodině „bratr zradí bratra a syn zradí otce“.

Mamin chlapec

Richard se narodil v Oxfordu v roce 1157 a byl třetím synem Eleonory a Jindřicha, ale byl to on, kdo se stal jejím oblíbeným synem. Okamžitě ho odvezla do jeho vlasti – do Akvitánie, kde tento princ získal vzdělání hodné ideálního dvorního rytíře, ale pro budoucího vládce jakékoli země zcela zbytečné a dokonce škodlivé. Předvedl mnoho vojenských výkonů, napsal dobré písně ve francouzštině a provensálštině (okcitanština) a absolutně se nechtěl ponořit do nudných záležitostí správy země, kterou zdědil.

Richard Lví srdce, památník ve Westminsterském paláci v Londýně

Když Jindřich II., zrazený svými syny a okraden svými služebníky, zemřel 6. července 1189 v prázdném sále hradu Chinon, Richard zjistil, že pokladnice je prázdná. A pak zoufale potřeboval peníze, ale ne na obnovu francouzského majetku Plantagenetů, zničených bratrovražednou válkou, ale na křížovou výpravu – proto musel poprvé navštívit Londýn, když důkladně okradl Brity. V Palestině se Richard rozcházel se svými spojenci. V důsledku toho, jak si pamatujeme, byl po návratu domů zajat rakouským arcivévodou Leopoldem a francouzský král Filip II. v té době zaútočil na francouzské majetky anglických panovníků a nabídl princí Janu Bezzemku pomoc při uchvácení trůnu.

Tatínekův oblíbenec

Král Jan na lovu, miniatura ze 14. století

John byl pátým synem Jindřicha a Eleonory (porodila ho v roce 1167 ve věku 46 let) a jeho oblíbeným synem. Otec mu okamžitě daroval mnoho pozemků v Anglii a v roce 1177 mu daroval celé Irsko. Anglie a zejména Irsko však v té době byly skutečnými dvorky civilizovaného světa. A země v Normandii a další francouzské majetky Plantagenetů již byly rozděleny mezi nejstarší syny Jindřicha, a proto ho milující otec, který považoval svého nejmladšího syna za zbaveného, nazval „bezzemkem“ – Lackland (jiné verze této přezdívky – Johannes Sine Terra – latina, Johan sans Terre – francouzština). Po dlouhou dobu tato přezdívka nebyla

opovržlivá, ale stala se jí poté, co Jan ztratil veškerý anglický majetek ve Francii ve válce s francouzským králem Filipem II. Augustem v letech 1204-1206. Bude mít také další přezdívku, mnohem urážlivější – Softsword („Soft Sword“), o tom budeme mluvit o něco později.

Mimochodem, někteří badatelé propagují exotickou verzi, podle níž byl John hlavou jistého gnostického řádu a přídomek „Landless“ ve skutečnosti odkazuje na „alchymickou“ zemi. S jistotou je však známo, že tohoto prince jmenoval jeho otec Landless, a to ve velmi raném dětství.

Tradice zrady v rodině Plantagenetů

Vzpomínáme na Merlinovo proroctví, podle kterého v rodině Plantagenetů „bratr zradí bratra a syn zradí otce“. John nebyl výjimkou a také zradil svého milujícího otce a ve válce, kterou vedl se svými nejstaršími syny právě v jeho zájmu. Po porážce svého otce mu princ rytíř Richard ukázal seznam nevěrných vazalů. Když v něm Henry viděl Johnovo jméno (které bylo na prvním místě), řekl: „Teď je mi jedno, co se se mnou stane“ – a o sedm dní později zemřel.

Richard, který se stal králem, zanechal Johnovi jeho dřívější majetky a umožnil mu oženit se s Isabellou, která byla jedinou dědičkou hrabství Gloucester, ale složil přísahu od svého bratra, že nevstoupí do Anglie, dokud se Richard nevrátí z křížové výpravy. A v případě smrti Richard oznámil svého synovce Arthura, syna Geoffreyho dalšího mladšího bratra (Geoffrey), který zemřel v turnaji před jeho narozením. William Longchamp (Longchamp), který byl brzy vyloučen Johnem, se stal regentem pod vedením Arthura.

Když se Jan dozvěděl, že Richarda zajal arcivévoda Leopold, rozhodl se konečně podrobit Anglii, zvláště když ho k tomu všemi možnými způsoby povzbuzoval francouzský král Filip II. Podle jednoho z dokumentů nalezených ve sbírce mnicha Rainera John, tajně ode všech, dokonce souhlasil, že zaplatí nejprve Leopoldovi a

poté německému císaři Jindřichu VI. za každý den, který jeho bratr Richard strávil v zajetí. A peníze na výkupné za jejího milovaného syna vybrala Eleanor, které se podařilo dosáhnout zavedení nových daní – John, který, když byl Richard naživu, stále nebyl legitimním králem, do ní nemohl otevřeně zasahovat. Podařilo se vybrat dvě třetiny požadované částky, načež se 70letý Alienor vydal k císaři a vyjednal propuštění Richarda. Až do úplného vyrovnání zůstali její dva vnuci a bratr Richardovy ženy jako rukojmí.

Po návratu domů Richard nejprve vyhnal Johna ze země a připravil ho o anglický majetek. Je pravda, že Eleanor ho brzy přesvědčila, aby svému bratrovi odpustil, ale nyní Richard „nechtěl dát Johnovi žádný hrad ani půdu“ a prohlásil svého synovce, Artuše Bretaňského, o kterém bylo zmíněno výše, za svého dědice. V tomto případě ho však Alienor nepodpořila a prosazovala kandidaturu svého nejmladšího syna.

Richard okamžitě zahájil válku s Francií, která trvala 5 let (od roku 1194 do roku 1199), a dosáhl velkého úspěchu, když získal zpět země ztracené Johnem, ale zemřel během obléhání hradu svého vlastního vazala, vikomta z Limoges Adhemara (Guidomar).) V, kterého obvinil při ukrývání nalezeného pokladu. Richard, který přežil mnoho bitev, zemřel na šíp vystřelený jistým Bertrandem de Gudrun. Zasáhl paži a rána se zpočátku nezdála příliš nebezpečná, ale vyvinula se infekce, která krále-rytíře zabila. Očití svědci zachovali Richardův poslední vtip pro potomky:

„Svou hrabivost přenechávám cisterciáckým mnichům, svou hrdost templářům a luxus řádům žebravých mnichů.“

A zcela vážně odkázal „Anglické království a loajalitu vazalů“ svému bratru Johnovi.

Král Jan

V roce 1199 tedy na anglický trůn nastoupil nejmladší ze synů Alienora Akvitánského. V této době mu bylo 32 let, bylo mu souzeno vládnout 17 let a od současných kronikářů se nedočkal jediného kladného hodnocení, což se obecně stává zřídka. Za typické lze považovat následující citáty:

„Samotné peklo, jakkoli špinavé, by se červenalo při Johnově přítomnosti.“

„Velmi špatný muž, krutý ke všem mužům a příliš chamtivý pro krásné dámy.“

„John se podobá svému otci a bratrovi (Richardovi) jen svými neřestmi.“

Začátek Janovy vlády byl však vcelku poklidný a slibný. Byl rozpoznán jako vévoda z Richardovy znovu dobyté Normandie, když prohrál se svým synovcem (a rivalem) Arthurem z Bretaně Anjou a Maine. O rok později, postoupením hrabství Evreux, se Filipu II. podařilo přimět Jana, aby uznal jeho právo na všechna francouzská území Plantagenet. Sám ale vše pokazil a důvodem nové neúspěšné války byl nový sňatek tohoto krále.

Johnova první manželka Isabella z Gloucesteru byla navíc bezdětná, oženil se s ní ještě jako princ a nebyla korunována. Manželství bylo rozpuštěno a všechno by mohlo být v pořádku, kdyby si John najednou nechtěl vzít Isabellu z Angoulême, nevěstu Hughu de Lusignan, hraběte z La Marche. Je zvláštní, že se po Johnově smrti provdala za syna svého prvního ženicha, který ji přežil o tři roky a zemřel v Egyptě během VII. křížové výpravy.

Ale vraťme se k jejímu prvnímu manželovi. Urážka rodu Lusignanů se stala příčinou nové války a zúčastnil se jí Janův synovec Artuš Bretaňský, který byl podle právních norem tehdejších let následníkem trůnu, protože Jan ještě neměl žádného legitimní děti. Intriku s radostí podpořil starý anglický nepřítel – francouzský král Filip II., vládce Janova kontinentálního majetku. Využil svého práva,

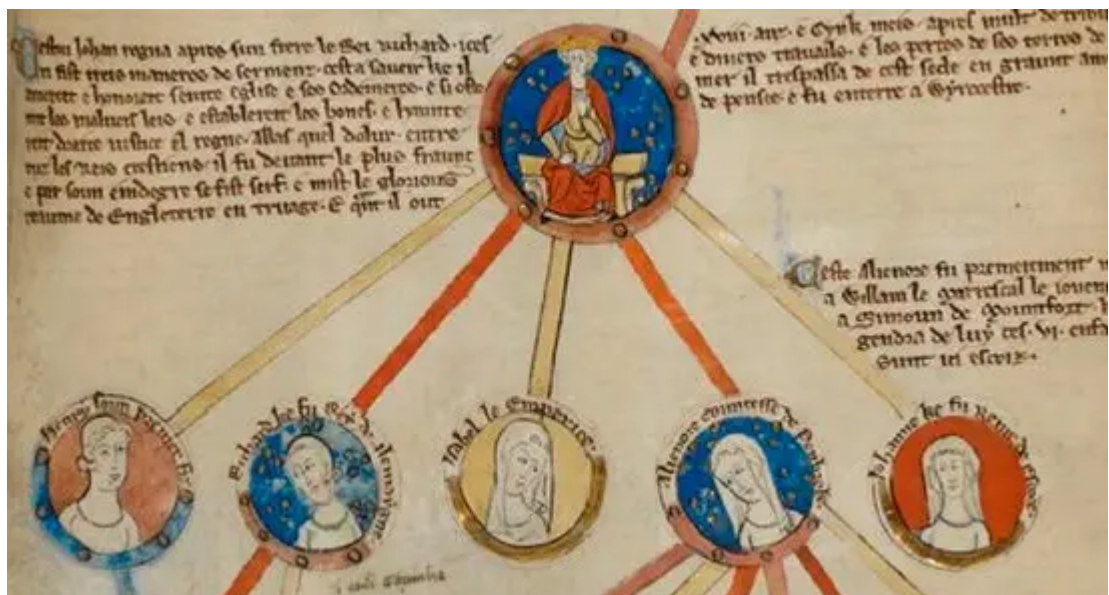
předvolal anglického krále k soudu a po Janově odmítnutí převedl téměř veškerý svůj francouzský majetek na Artuše, navíc sám začal bojovat v Normandii.

Mezitím Arthur, který se narodil v Nantes a vyrostl v Bretani, byl populární v oblastech pevninské angličtiny. Bylo mu samozřejmě pouhých 15 let, ale stal se „praporem“ bretaňských a normanských aristokratů, kteří pohrdali hrubými a neotesanými Angličany. Na druhou stranu, angličtí baroni nechtěli, aby jim vládl rodák z Francie, a proto se postavili na stranu Jana.

Je zvláštní, že během této války Arturova armáda obléhala hrad Mirabeau, který bránila jeho 78letá babička Alienor z Akvitánie. John spěchal, aby zachránil svou matku, porazil vojska svého synovce a sám ho zajal. Tento princ zemřel v Rouenském vězení v dubnu 1203, okolnosti jeho smrti jsou záhadné. Nepřátelé anglického krále šířili zvěsti, že Artuš byl na příkaz Jana oslepen a poté zcela zabit.

V důsledku toho Filip II znovu předvolal Jana ke dvoru vrstevníků, znovu se odmítl dostavit, načež byl oficiálně zbaven všech lén. Válka probíhala extrémně neúspěšně a v letech 1203-1206. Britové ztratili Normandii, Maine, Anjou, část Poitou a Touraine. Neustálý nedostatek financí donutil Johna zpřísnit zdanění, což, jak jistě chápete, mu v Anglii na sympatiích nepřidalo. V té době byla zaznamenána Johnova nová přezdívka – Softsword („Soft Sword“). Ve středověké Anglii byli impotenti často nazýváni tímto způsobem, ale není možné vinit Jana z čehokoli, protože současníci o tomto králi říkali:

„Dělat děti je jediná věc, ve které je dobrý.“

Král Jan a jeho legitimní děti – Jindřich, Richard, Isabella, Eleanor, Joan

Všeobecné rozhořčení vyvolaly historiky o jeho znásilňování dívek ze šlechtických rodů a urozených vdaných žen (násilí na prostých lidech mu prý nebylo vyčítáno). Tato promiskuita vedla k tomu, že John kromě šesti legitimních dětí zanechal mnoho vedlejších dětí. Velká genealogická studie provedená v roce 2018 ukázala, že všichni američtí prezidenti, s výjimkou Martina Van Burena, mají předky tohoto nešťastného a rozpustilého krále.

Vraťme se ale do Anglie na počátku 13. století a podívejme se, že v roce 1207 se král Jan pohádal také s papežem Inocencem III., velmi mocným, krutým a ambiciózním mužem, který se zapsal do dějin jako jeden z hlavních inspirátorů albigenských válek.

Innocent III na fresce kláštera Sacro Speco, kolem roku 1209

Příčinou konfliktu bylo Johnovo neuznání pravomocí Stephena Langtona, kterého tento pontifik jmenoval arcibiskupem z Canterbury. V roce 1208 Innocent uvalil na Anglii interdikt, ale Jan hrozil mučením a dokonce popravou a zakázal kněžím poslouchat papeže. A pak poslal své úředníky vybírat příjmy z církevních pozemků. V roce 1209 byl král exkomunikován z církve.

Mezitím se v roce 1211 obyvatelé Walesu vzbouřili. Bylo to během represivní výpravy proti nim v roce 1212, kdy angličtí baroni vytvořili první spiknutí proti Janovi, ale pak se věc omezila na pouhé hovory.

V roce 1212 osvobodil Inocent III Angličany od jejich přísahy panovníkovi – v té době to mohlo být považováno za abdikaci od moci. V roce 1213 uzavřel Innocent III dohodu s francouzským králem Filipem II. o organizaci invaze do Anglie, ale flotila, kterou shromáždili, byla poražena v bitvě u Dame. Jan však přispěchal s přiznáním další porážky: v říjnu 1213 předal Anglii a Normandii papeži, aby je získal zpět jako léno, a zavázal se platit roční tribut 1000 marek ve stříbře. V roce 1214 byl interdikt zrušen – Stephenem Langtonem. Ale skutečné uznání Anglie jako vazala papeže vedlo k všeobecnému rozhořčení Britů.

Ve stejném roce 1214 se Francouzům podařilo porazit spojenecké síly Jana, císaře Otty IV a hraběte Ferranda z Flander v bitvě u Bouvines. Britové byli nuceni uzavřít nevýhodné příměří.

Anglická občanská válka

A pod nohama krále Jana doslova hořela země a v květnu 1215 začala v Anglii občanská válka. Zmíněný arcibiskup Stephen Langton na setkání baronů v kostele svatého Pavla v Londýně oznámil objevení „Charty svobody“ krále Jindřicha I. Tento dokument s prohlášením o navrácení části práv na anglosaští šlechtici (kteří se po dobytí Normany ve vlastní zemi dostali do pozice druhořadých občanů) byli zabaveni kostelům a za života krále, který to podepsal, byli téměř zapomenuti, ale kolovaly některé fámy o něm. Pravda, nikdo neměl jasnou představu o skutečném obsahu Charty. Nyní shromáždění baroni přísahali, že ji budou chránit do poslední kapky své krve.

Jejich ozbrojená delegace přijela k Janovi o Vánocích: baroni předložili Chartu a požadovali, aby je král nenutil účastnit se válek na kontinentu, zrušil některé daně a nerozdával léna cizincům. Král se zeptal, proč „jsou baroni tak nenároční a nechtějí mu navíc vzít celé království“, a pak přísahal, že „nikdy neuspokojí tak arogantní a nespravedlivé požadavky“. Poté začala občanská válka.

Velmi brzy vstoupila do Londýna armáda rebelujících baronů („armáda Boží a svaté církve“) vedená Robertem Fitzwalterem. Odtud byl „všem gentlemanům“ zaslán dopis, ve kterém hrozil zničením majetku každého, kdo se nepřidal k rebelům. Jan byl již připraven ke kompromisu, navrhl vyřešit spory prostřednictvím papeže nebo zvolit radu 8 baronů – čtyři musel jmenovat sám, čtyři – rebely. Tento opožděný návrh byl zamítnut a král nakonec ustoupil a souhlasil s podpisem stejné Magna Charty – Magna Charta.

15. června 1215 přišli do Runnymede, který se nachází mezi Staines a Windsorem, první zástupci baronů a měšťanů a o den později – král a jeho družina. Podle současníků stáli proti sobě jako dvě nepřátelské armády. Eckenside o tom napsal:

„Tohle je to místo.“
kde jsou nejstarší baroni v Anglii,
oděný plátem a brněním
těžká nepružnost, vytržená
od svého tyrana – krále
(zde se stal pokornějším než ovce)
a chráněné, uchovávací po staletí,
vaší charty svobody.“

John se neodvážil porušit dohodu; Jeho originál se nedochoval, ale existují 4 kopie: dvě jsou nyní uloženy v Britském muzeu v Londýně, další dvě v katedrálách Lincoln a Salisbury.

Král Jan před barony. Nástěnná malba v budově Nejvyššího soudu amerického státu Wisconsin. V popředí vlevo umělec A. Herter Christian zobrazil svého syna Christiana, který se později stal ministrem zahraničí USA

Je zvláštní, že malý ostrov na Temži (o rozloze asi 15 tisíc metrů čtverečních), na kterém se věří, že byla podepsána Magna Charta, byl v soukromém vlastnictví a v roce 2014 byl nabídnut k prodeji za 3,95 milionu liber. Spolu s ostrovem získal kupec 7pokojevý dům, kámen, na kterém byla údajně podepsána Charta, a strom, který v roce 1974 zasadila královna Alžběta II. Nepodařilo se mi zjistit, zda se v té době našel kupec.

Dokument nazvaný Magna Charta obsahoval 63 článků, které potvrzovaly stará práva církve a svobody městských komunit a definovaly vztah mezi králem a jeho vazaly. Zajímavý je i tím, že se v něm poprvé od dob Viléma Dobyvatele nemluvilo o rozdělení obyvatelstva země na Angličany a Normany a všichni obyvatelé Anglie byli nyní prohlášeni za sobě rovné před zákonem. Podle 12. článku mohl král od vazalů požadovat hotovostní platby pouze za výkupné v případě svého zajetí, při sňatku jeho nejstaršího syna a sňatku jeho nejstarší dcery stanovila valná hromada vazalů další

daně; království – tento článek se stal základem pro práva anglického parlamentu. A všechny anglosaské právní dokumenty pocházejí z článku 40, který hovořil o osobní svobodě.

Na provedení dohody měla dohlížet rada 25 baronů, pokud ji porušil král, měli právo se vzbouřit.

Velká charta

Je však třeba poznamenat, že Magna Charta obecně nebyla ničím jiným než „protokolem záměru“. První anglický parlament byl svolán až v roce 1265 – za Janova syna Jindřicha III. se v roce 1295 objeví v parlamentu Sněmovny lordů a Commons. Ale vektor vývoje pro Anglii byl již stanoven, ačkoli Jan zahájil novou válku poté, co dostal od papeže povolení porušit přísahu, kterou složil.

Nová válka a smrt Johna Lacklanda

Začala nová občanská válka a barony tentokrát podpořil francouzský král Filip II., který chtěl na anglický trůn dosadit svého syna Ludvíka, provdaného s Janovou neteří Blanche Kastilskou. V lednu 1216

dosáhl Jan úspěchů ve vojenských operacích v severních hrabstvích, ale 21. května se francouzské jednotky vylodily na ostrově Thanet u ústí Temže a 2. června obsadily Londýn.

John se znovu stáhl na sever. U Welandu měla jeho armáda pochodovat podél pobřeží. Zde poblíž Sutton Bridge zahynulo během přílivu mnoho jeho válečníků, navíc se ztratil konvoj s pokladnicí, zásobami a vybavením. John tehdy nebyl zraněn, ale zemřel na zámku Novar na nějakou střevní poruchu (možná úplavici). Stalo se tak v předvečer svátku svatého Lukáše Evangelisty – 19. října 1216. Britský historik Templeman komentoval smrt tohoto krále dnes již slavnou větou:

„Na podzim roku 1216 John konečně udělal něco užitečného pro svou zemi. Zemřel náhle.“

Ve stejné době se John znovu zapsal do historie tím, že se stal prvním anglickým králem normandské dynastie, který byl pohřben na anglické půdě – v katedrálním kostele Krista a Panny Marie ve Worcesteru. Na jeho náhrobku můžete vidět lva kousajícího se do špičky jeho meče – to je alegorie omezování královské moci barony.

Hrob Jana Bezzemka

Je zvláštní, že ve stejném roce zemřel Janův odpůrce, papež Innocent III.

Johnův devítiletý syn Jindřich byl uznán novým králem Anglie, jehož opatrovník potvrdil Magnu Chartu. Francouzskému princovi Ludvíkovi (budoucímu francouzskému králi Ludvíkovi VIII.) nezbylo nic a byl nucen vrátit se domů.

Continue Reading

[Previous Tajemství „Cambridge Five“](#)